

nationale ombudsman

Rapport

LBIO onvoldoende kritisch op verrekenen met partneralimentatie

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over het LBIO te Rotterdam deels gegrond.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	2
Aanleiding	3
De klacht bij de Nationale ombudsman	3
Het onderzoek van de Nationale ombudsman	5
Het standpunt van verzoekster	6
Het standpunt van het LBIO	7
Beoordeling door de Nationale ombudsman	9
Conclusie	14
Aanbevelingen	14
Slotbeschouwing.....	14
Bijlage 1: Bevindingen	16
De echtscheiding	16
De alimentatie	16
Het verzoek om overname van de inning	16
De tweede woning	17
Het onderzoek door het LBIO	17
De klacht bij het LBIO	20
Rechterlijke uitspraak inzake de tweede woning.....	21
De reactie van het LBIO op de klacht.....	21
Bijlage 2: Correspondentie-overzicht.....	22
Bijlage 3: Bewijsstukken	27
Bijlage 4: Achtergrond	29

Leeswijzer

Het eerste deel van dit rapport bevat een verkorte weergave van wat tijdens het onderzoek is komen vast te staan met daarna het oordeel van de Nationale ombudsman over de klacht. Als bijlage is een uitgebreid verslag van bevindingen opgenomen; hierin staat de informatie die de Nationale ombudsman tijdens zijn onderzoek heeft verkregen chronologisch op een rij.

Aanleiding

Verzoekster heeft sinds 2015 recht op kinder- en partneralimentatie. Vanaf augustus 2017 moet verzoekster de woonlasten van de echtelijke woning dragen, zo heeft de rechter bepaald. Zij woont daar dan nog met haar kinderen. Later in dat jaar wordt het bedrag aan partneralimentatie door de rechter verhoogd. Begin 2018 dient zij een verzoek in bij het LBIO om de inning van de alimentatie over te nemen.

Verzoekster is van mening dat zij in 2017 gedurende drie maanden te weinig partneralimentatie heeft ontvangen.¹ Het LBIO schrijft de alimentatieplichtige aan over de achterstand, volgens de gebruikelijke procedure. De alimentatieplichtige meldt in reactie daarop aan het LBIO dat er geen achterstand is, maar dat hij bepaalde bedragen met de partneralimentatie verrekent. Voor de financiering van de echtelijke woning zijn twee hypotheeklen afgesloten, één bij hypotheekverstrekker X en één bij een beleggingsfonds. De rente van beide hypotheeklen heeft hij in mindering gebracht op de partneralimentatie. Hij heeft die bedragen namelijk betaald terwijl zij volgens de uitspraak van de rechter voor rekening moesten komen van verzoekster. Volgens hem was in het bijzijn van de advocaten mondeling tussen de beide ex-partners afgesproken dat hij de bedragen zou voorschieten en verrekenen. Daarnaast heeft hij ook andere woonlasten in mindering gebracht, deels van de echtelijke woning en deels van de tweede woning. Het ging dan om waterschapslasten en onroerende zaakbelasting. De tweede woning, die net als de echtelijke woning op naam van beiden staat, wordt door hem beheerd en verhuurd.

Volgens verzoekster zijn de verrekeningen onterecht. De rechter heeft bepaald dat zij de woonlasten voor de echtelijke woning moet dragen. Zij wil ze daarom zelf betalen. En ze heeft nooit toestemming gegeven voor verrekening. De beweerde mondelinge afspraak is volgens haar en volgens haar advocaat nooit gemaakt.

Het LBIO vraagt aan beide partijen om onderbouwing van hun standpunt en om bewijsstukken over wat zij hebben betaald. Er worden stukken aangeleverd en er volgt een uitvoerige correspondentie. Verzoekster voegt in een latere fase aan haar inningsverzoek nog toe dat zij inmiddels ook in twee maanden van 2018 te weinig alimentatie heeft ontvangen. De alimentatieplichtige is ook voor die maanden echter van mening dat hij bepaalde woonlasten terecht verrekent. Ondanks veel correspondentie blijven de standpunten van beide partijen haaks op elkaar staan. Uiteindelijk beslist het LBIO om de inning niet over te nemen omdat verzoekster de achterstand onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt.

Verzoekster is het daar niet mee eens en dient een klacht in bij het LBIO. In reactie op haar klacht houdt het LBIO vast aan zijn standpunt dat de achterstand onvoldoende aannemelijk is gemaakt. Verzoekster vraagt de Nationale ombudsman een oordeel te geven over haar klacht.

De klacht bij de Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman vraagt verzoekster om een toelichting op haar klacht en legt de klacht daarna voor aan het LBIO. Vervolgens probeert de Nationale ombudsman in contact met het LBIO alsnog helderheid in de zaak te krijgen. Als dat niet lukt, opent de Nationale ombudsman in december 2020 een formeel onderzoek met als doel de feiten op te helderen en een oordeel te geven over de klacht van verzoekster.

De klacht houdt in dat het LBIO:

1. onvoldoende onderzoek heeft gedaan voorafgaand aan de beslissing om de inning van de partneralimentatie niet over te nemen;
2. de inning van de partneralimentatie ten onrechte niet heeft overgenomen;

¹ Aangezien de klacht van verzoekster alleen betrekking heeft op de partneralimentatie, wordt in dit rapport verder geen aandacht besteed aan de kinderalimentatie.

3. de beslissing om de inning niet over te nemen onvoldoende heeft gemotiveerd;
4. naar aanleiding van de klacht van verzoekster opnieuw onvoldoende onderzoek heeft gedaan.

Het onderzoek van de Nationale ombudsman

Ten behoeve van het onderzoek heeft de Nationale ombudsman de volgende vragen aan het LBIO voorgelegd:

1. Welke acties heeft het LBIO ondernomen om te voldoen aan de onderzoeksplicht ten behoeve van de beslissing om de inning wel of niet over te nemen?
2. In hoeverre heeft het LBIO naar aanleiding van de klacht van verzoekster opnieuw onderzocht of het terecht of onterecht had besloten de inning niet over te nemen?

Ook heeft de Nationale ombudsman aan het LBIO gevraagd om de rechterlijke uitspraken over de echtscheiding van verzoekster toe te zenden. Verder zijn de mails en/of brieven van de alimentatieplichtige opgevraagd, die een toelichting bevatten op zijn stelling dat hij bepaalde bedragen terecht in mindering heeft gebracht op de alimentatie. Ook is het LBIO gevraagd om de bewijsstukken toe te zenden die de alimentatieplichtige aan het LBIO heeft gestuurd om aan te tonen dat hij de bedragen die hij met de alimentatie verrekende daadwerkelijk heeft betaald.

Alle gebeurtenissen in deze zaak zijn vervolgens chronologisch op een rij gezet. Het resultaat daarvan is te vinden in bijlage 1: Bevindingen.

Een samenvatting van de correspondentie tussen verzoekster en het LBIO is opgenomen in bijlage 2: Correspondentie.

In bijlage 3: Bewijsstukken is een overzicht opgenomen van de stukken die beide partijen aan het LBIO hebben gestuurd ter onderbouwing van hun standpunt.

Daarnaast is de algemene informatie bestudeerd, die het LBIO aan de burger verstrekt over verrekening met partneralimentatie, evenals de website van het LBIO en de bijsluiter die het LBIO vaak meestuurt met een brief.

Uiteraard is ook in kaart gebracht in hoeverre de Nationale ombudsman zich eerder heeft uitgesproken over het onderwerp verrekening met partneralimentatie.² In een rapport van 2013 heeft de Nationale ombudsman geoordeeld dat teveel betaalde partneralimentatie in principe mag worden verrekend, mits voor het LBIO evident is dat deze betalingen daadwerkelijk zijn gedaan en uit rechterlijke uitspraken voortvloeit dat deze bedragen te hoog zijn geweest. De bewijslast ligt daarbij bij de alimentatieplichtige.³

Voordat de Nationale ombudsman zijn oordeel gaf, zijn het LBIO en verzoekster in de gelegenheid gesteld op het concept-rapport te reageren. Voor zover de ontvangen reacties daartoe aanleiding gaven, zijn deze verwerkt in dit rapport.

Informatie van de alimentatieplichtige

Dit onderzoek van de Nationale ombudsman en het daaruit voortkomende oordeel, is uitsluitend gebaseerd op de informatie die door het LBIO en door verzoekster aan de Nationale ombudsman zijn verstrekt. Voor zover informatie van de alimentatieplichtige is betrokken bij dit onderzoek, gaat het dus om informatie die de alimentatieplichtige aan het LBIO heeft verstrekt en die het LBIO ten behoeve van dit onderzoek aan de Nationale ombudsman heeft verstrekt. Mocht er bij de alimentatieplichtige relevante informatie beschikbaar zijn (geweest) waarover het LBIO niet beschikte op het moment waarop het zijn beslissing over de overname van de inning nam, dan heeft deze informatie geen invloed op het oordeel van de Nationale ombudsman in

² Verrekening met partneralimentatie is in uitzonderingsgevallen toegestaan. Verrekening met kinderalimentatie is nooit toegestaan.

³ 2013/001.

dit rapport. De Nationale ombudsman geeft immers een oordeel over de beslissing van het LBIO, uitgaande van de gegevens die het LBIO ter beschikking had op het moment waarop het de beslissing nam over het verzoek tot overname.

De informatie van de alimentatieplichtige, die de Nationale ombudsman van het LBIO heeft ontvangen, is overigens vanwege de privacy regelgeving niet gedeeld met verzoekster.

Later ontvangen informatie

Verzoekster stuurde ter onderbouwing van haar klacht aan de Nationale ombudsman deels nieuwe en deels verduidelijkende informatie. Het LBIO is van mening dat deze informatie in het onderzoek van de Nationale ombudsman buiten beschouwing moet blijven. Verzoekster heeft namelijk in twee ruime tijdvakken de gelegenheid gehad haar standpunt aan het LBIO toe te lichten en te onderbouwen. Het betreft de periode van januari 2018 tot en met oktober 2018, waarin haar verzoek om de inning over te nemen door het LBIO werd behandeld, en de periode van

5 februari 2019 tot 12 april 2019 waarin haar klacht door het LBIO werd behandeld. Het zou volgens het LBIO niet fair zijn als het handelen van het LBIO zou worden beoordeeld aan de hand van informatie die na ommekomst van beide tijdvakken pas naar boven is gekomen.

Voor de Nationale ombudsman is het evident dat de informatie die verzoekster wel aan de Nationale ombudsman heeft gestuurd maar destijds niet aan het LBIO, geen rol heeft kunnen spelen bij de besluitvorming door het LBIO. Het LBIO beschikte immers niet over die informatie. Deze later beschikbaar gestelde informatie blijkt niet van doorslaggevend belang voor de bevindingen en het oordeel van de Nationale ombudsman. De desbetreffende stukken zijn bij dit onderzoek daarom buiten beschouwing gelaten.

Het standpunt van verzoekster

Geen toestemming

Verzoekster houdt vast aan haar standpunt dat haar ex-partner niet mocht verrekenen zonder haar toestemming. Dit staat duidelijk vermeld in de informatie van het LBIO zelf, waar zij in haar klacht bij het LBIO naar heeft verwezen.

Niet eens met beweringen van de alimentatieplichtige

De mededeling van haar ex-partner, dat in aanwezigheid van de advocaten mondelinge afspraken over verrekening waren gemaakt, is niet naar waarheid. Ook zijn bewering dat zij de hypotheeklasten niet zou hebben voldaan waardoor hij ze wel moest voldoen, klopt niet. Dat blijkt al uit het feit dat hij de bedragen vooraf aan de bank betaalde in plaats van achteraf. Zij was dus niet in de gelegenheid geweest om zelf te betalen. Er is bovendien geen enkele brief of aanmaning van de bank over een betalingsachterstand. Verzoekster heeft zich er desondanks bij neergelegd dat haar ex-partner uit eigen beweging de hypotheekrente van hypotheekverstrekker X betaalde en verrekende met de alimentatie. In financieel opzicht werd ze hier per saldo niet door benadeeld. Maar daarnaast heeft hij ook bedragen verrekend die hij niet heeft betaald. Dan gaat het om de hypotheekrente van de beleggingshypotheek. Die rente wordt door de bank verrekend met de ontvangen rente uit het beleggingstegoed. Bovendien staat die hele hypotheekconstructie op beider naam, dus dan heeft ieder sowieso de helft voldaan. Zijn bewering dat hij de tegoeden van deze beleggingshypotheek zou hebben gevoed is volgens haar ook niet juist. De waterschapslasten voor de echtelijke woning heeft zij bovendien zelf betaald. De onroerende zaakbelasting van de verhuurde tweede woning wordt inmiddels al op andere wijze verrekend. Daar komt bij dat die kosten niets te maken hebben met de alimentatie.

Onvoldoende onderzoek door het LBIO

Verzoekster erkent wel dat haar zaak ingewikkeld is. Vooral de hypotheekconstructie is niet alledaags. Maar ze vindt het niet acceptabel dat het LBIO om die reden alles afhoudt. Ze heeft keer op keer geprobeerd

duidelijk te maken hoe de zaak in elkaar steekt. Ze heeft diverse keren telefonisch contact gezocht met het LBIO en aangeboden alle stukken toe te zenden die nodig waren om de zaak duidelijk te krijgen. Het LBIO heeft naar haar mening telkens onvoldoende onderzoek gedaan om de beweringen van haar ex-partner te verifiëren en is zonder nader onderzoek afgegaan op wat hij zei.

Het standpunt van het LBIO

De behandeling van het verzoek tot overname van de inning

Het LBIO geeft aan dat in deze zaak een ongewoon lange periode is uitgetrokken om te beoordelen of de inning al dan niet zou worden overgenomen. Het LBIO vindt dat het zich, gezien zijn taak, voldoende heeft ingespannen en dat het voldoende zorgvuldig heeft gehandeld richting beide partijen in deze zaak.

Verrekening

Als de alimentatieplichtige een vordering voldoet die de alimentatiegerechtigde had moeten voldoen, dan kan hij deze met partneralimentatie verrekenen mits rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet.⁴ Het klopt dat op de website en in de standaardbrieven van het LBIO stond dat verrekening zonder toestemming van de alimentatiegerechtigde in beginsel niet was toegestaan. Tijdens en naar aanleiding van dit onderzoek van de Nationale ombudsman heeft het LBIO dit echter aangepast.⁵ Hoewel de algemene informatie dus inderdaad te weinig inzicht gaf in hoe het precies zit, vindt het LBIO dat het in een aantal brieven aan verzoekster⁶ voldoende duidelijk heeft gemaakt wanneer verrekening ook zonder toestemming van de alimentatiegerechtigde is toegestaan.

De bewijslast

De alimentatieplichtige zond het LBIO diverse stukken, waaronder bankafschriften, overzichten en schema's. Volgens het LBIO blijkt uit deze stukken niet dat de beweringen van verzoekster over de kosten die zij heeft betaald, kloppen. Dit blijkt ook niet uit stukken die zij zelf aan het LBIO heeft gestuurd. Het is aan verzoekster om haar vordering op de alimentatieplichtige jegens het LBIO aannemelijk te maken, voordat het LBIO tot overname van de inning over kan gaan. Volgens het LBIO heeft verzoekster onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de alimentatieplichtige tekort schoot in zijn verplichtingen. Zo heeft ze geen bewijsstukken overgelegd waaruit blijkt dat ze wel degelijk de hypotheek en overige woonlasten had voldaan. Hiernaar is door het LBIO wel gevraagd in zijn schrijven van 26 juli 2018. Verzoekster heeft bij het LBIO niet aangetoond dat de alimentatieplichtige niet kon verrekenen met kosten die zij had moeten voldoen.

De beslissing van het LBIO

Het LBIO heeft, toen deze bewijzen uitbleven, besloten om de inning niet over te nemen. Het LBIO moet ook zorgvuldig handelen richting de alimentatieplichtige. De vordering van verzoekster dient voldoende vast te staan voordat het LBIO de inning overneemt, invorderingskosten bij de ex-partner in rekening brengt en invorderingsmaatregelen tegen hem treft.

De herkansing

In oktober 2018 gaf verzoekster telefonisch aan dat ze haar vordering beter kon toelichten dan ze tot dan toe gedaan had. Het LBIO heeft de alimentatieplichtige naar aanleiding van de nieuwe informatie van verzoekster en uit coulance in november 2018 nogmaals aangeschreven. Daarna zijn beide partijen nog meerdere malen in de gelegenheid gesteld om op elkaar te reageren en informatie te verstrekken. Voor het LBIO werd niet duidelijk of verzoekster daadwerkelijk de kosten heeft betaald die zij moest betalen. Ook heeft verzoekster wel gesteld dat het niet juist is dat de tegoeden van de beleggingshypotheek uitsluitend

⁴ De kwestie van de beslagvrije voet speelde in deze zaak niet. Daarom is dit verder buiten beschouwing gelaten in dit rapport.

⁵ In de algemene informatie van het LBIO staat nu dat met partneralimentatie verrekend mag worden wanneer voldaan is aan de wettelijke eisen voor verrekening en er rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet van de alimentatiegerechtigde.

⁶ Het LBIO verwijst hiervoor met name naar de brieven van 11 april, 12 juli en 22 oktober 2018. Zie voor samenvattingen hiervan het correspondentieoverzicht (bijlage 2).

door de alimentatieplichtige zijn gevoed, maar bewijsstukken hiervan heeft het LBIO niet gezien. Ook heeft zij geen bewijsstukken aangeleverd van het betalen van waterschapsbelasting.

De onderzoeksplicht van het LBIO

De onderzoeksplicht van het LBIO gaat niet zo ver dat het LBIO allerlei achterliggende vorderingen dient te onderzoeken en hierover een oordeel dient te geven. De argumenten en 'bewijsstukken' van beide partijen leidden tot een zoekplaatje waar nauwelijks nog uit te komen was. Het is bovendien niet de taak van het LBIO om uitsluitel te geven over de hoogte van de betalingsverplichtingen in het kader van een echtscheiding. Dat kan alleen de rechter. Er liep nog een procedure met betrekking tot de boedelscheiding waarbij een en ander aan de orde was/kon komen. Het LBIO kan alleen zijn werk doen voor zover duidelijk is wat de betalingsverplichting is.

De conclusie

Dit betekent niet dat het LBIO geoordeeld heeft dat er terecht verrekend was of dat de alimentatieplichtige een terechte vordering op de alimentatiegerechtigde had. Het LBIO heeft daarover niet over geoordeeld. Wel heeft het LBIO geconcludeerd dat de vordering onvoldoende vaststond/onvoldoende duidelijk was om in behandeling te nemen.

Beoordeling door de Nationale ombudsman

De gedragingen waarover verzoekster heeft geklaagd, heeft de Nationale ombudsman getoetst aan de volgende behoorlijkheidsvereisten:

Professionaliteit

Dit vereiste houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Medewerkers van de overheid handelen volgens hun professionele normen en richtlijnen. Hun opstelling is in alle situaties gepast en deskundig.

Goede motivering

Dit vereiste houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Daarbij geeft zij aan op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burger. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn. De overheid motiveert haar besluiten en handelingen steeds goed. Zij handelt niet alleen naar wat haar goed uitkomt of op basis van willekeur. Drie bouwstenen zijn voor een goede motivering van belang: de wettelijke voorschriften, de feiten en belangen en een heldere redenering. De motivering is gericht op het concrete individuele geval en is begrijpelijk voor de ontvanger.

Goede informatieverstrekking

Het vereiste van goede informatieverstrekking houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. De overheid is verplicht de burger gevraagd en ongevraagd alle informatie te geven over handelingen en besluiten die de belangen van de burger kunnen raken. Zij is daarbij servicegericht en stelt zich actief op om de informatie die van belang is tijdig op eigen initiatief te geven.

Hieronder wordt per klachtonderdeel toegelicht tot welk oordeel de Nationale ombudsman is gekomen bij toetsing aan de hiervoor genoemde behoorlijkheidsvereisten.

1. Het LBIO heeft onvoldoende onderzoek gedaan voorafgaand aan de beslissing om de inning van de partneralimentatie niet over te nemen

Het LBIO heeft zonder twijfel veel tijd en energie in deze zaak gestoken. Dit blijkt uit de uitvoerige correspondentie die tussen het LBIO en verzoekster heeft plaatsgevonden. Het LBIO heeft naar aanleiding van het verzoek om overname van de inning meerdere malen aan de alimentatieplichtige gevraagd om onderbouwing van zijn standpunt met bewijsstukken. Ook aan verzoekster heeft het steeds gevraagd om nadere onderbouwing van haar standpunt met bewijsstukken. Op dit punt vindt de Nationale ombudsman de klacht van verzoekster dan ook niet gegrond.

2. Het LBIO heeft de inning van de partneralimentatie ten onrechte niet overgenomen

Op dit punt vindt de Nationale ombudsman de klacht van verzoekster wel gegrond. De verrekening vond namelijk op meerdere punten niet plaats overeenkomstig de eisen die het Burgerlijk wetboek daaraan stelt. Het LBIO is ten onrechte aan een belangrijk deel van die eisen voorbij gegaan waardoor het de onjuiste beslissing nam om de inning niet over te nemen.⁷

Een verrekeningsverklaring ontbrak

⁷ Uitgaande van de informatie die door het LBIO en door verzoekster aan de Nationale ombudsman ter beschikking is gesteld. Zie de paragraaf: Het onderzoek van de Nationale ombudsman.

Volgens de algemene informatie van het LBIO hanteerde het als uitgangspunt dat verrekening in beginsel alleen is toegestaan als de alimentatiegerechtigde (schriftelijk) toestemming heeft verleend voor de verrekening.⁸ Nu verzoekster geen toestemming had verleend, kon volgens het LBIO toch worden verrekend als de alimentatieplichtige een vordering had voldaan die de alimentatiegerechtigde had moeten voldoen. Door alleen als voorwaarde te stellen dat sprake was van een (opeisbare) vordering op de alimentatiegerechtigde, ging het LBIO in de visie van de Nationale ombudsman voorbij aan het vereiste van de voorafgaande verrekeningsverklaring. De alimentatieplichtige stelde dat in aanwezigheid van de beide advocaten mondelinge afspraken waren gemaakt over verrekening. Verzoekster en haar advocaat ontkenden dit echter. Het LBIO heeft niet kunnen vaststellen of de beweerde afspraken zijn gemaakt. Het LBIO moest er daarom vanuit gaan dat de afspraken niet zijn gemaakt. Verzoekster was ook niet aantoonbaar op andere wijze door de alimentatieplichtige op de hoogte gesteld van de verrekeningen die hij deed. Juist in alimentatiekwesies, waarbij de verhoudingen tussen beide partijen vaak verstoord zijn, is het van belang streng te beoordelen of een verrekening aan de daarvoor geldende eisen voldoet. De verrekeningsverklaring is een wettelijk vereiste.⁹

Het LBIO had op basis van het ontbreken van een aantoonbare verrekeningsverklaring al tot het oordeel kunnen komen dat de alimentatieplichtige niet terecht verrekende. Nu het LBIO dit niet deed, heeft de Nationale ombudsman ook de verdere werkwijze van het LBIO onderzocht en beoordeeld. Verzoekster heeft immers ook over deze verdere werkwijze geklaagd. Er is bovendien reden toe omdat verrekening met partneralimentatie met enige regelmaat voorkomt en soms ook een rol speelt bij een verzoek tot overname van de inning bij het LBIO. Het LBIO moet dan beoordelen of de verrekening terecht is geweest. De Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat het LBIO in alle gevallen zorgvuldig toetst of de verrekening aan de eisen voldoet. De Nationale ombudsman wil daar in dit rapport duidelijke handvatten voor bieden.

De bewijslast werd omgekeerd

Om te mogen verrekenen moet de vordering die men wil verrekenen voldoende vaststaan. De bewijslast daarvoor hoort te liggen bij degene die verrekent. In gevallen waarin de alimentatiebetalingen worden betwist, is de vaste werkwijze van het LBIO dat de alimentatiegerechtigde *aannemelijk moet maken* dat er een achterstand is, en dat de alimentatieplichtige vervolgens moet *bewijzen* dat hij wel de volledige alimentatie heeft betaald.¹⁰ Het LBIO legt de bewijslast dus, als de achterstand eenmaal aannemelijk is gemaakt, altijd bij de alimentatieplichtige. De Nationale ombudsman ziet geen goede reden om daar in het geval van verrekening van af te wijken. Integendeel; als door verrekening wordt afgeweken van de rechtstreekse betalingsverplichting waartoe de rechter heeft besloten, dan moet de bewijslast om aan te tonen dat de alimentatie wel volledig is betaald eerder zwaarder worden dan lichter. De alimentatie is immers bedoeld om de alimentatiegerechtigde in staat te stellen in zijn/haar levensonderhoud te voorzien. Als de bewijslast voor het al dan niet terecht verrekenen niet eenzijdig bij de alimentatieplichtige zou liggen, dan zou de alimentatieplichtige onder zijn alimentatieplicht uit kunnen komen door niet onderbouwde beweringen over betalingen te doen, wetend dat het voor de alimentatiegerechtigde bijna onmogelijk is om aan te tonen dat die beweringen onjuist zijn. In dit geval schreef het LBIO de alimentatieplichtige volgens de gebruikelijke werkwijze aan met het verzoek om bewijzen over te leggen waaruit bleek dat hij de volledige alimentatie had betaald. Daaruit blijkt dat de alimentatiegerechtigde de achterstand volgens het LBIO voldoende aannemelijk had gemaakt. Anders had het de alimentatieplichtige immers niet aangeschreven. Toen de alimentatieplichtige in zijn reactie aangaf dat hij bepaalde bedragen met de partneralimentatie verrekende, hield het LBIO echter niet vast aan het uitgangspunt dat de bewijslast daarvoor bij hem lag. Dat blijkt uit het feit dat het LBIO verzoekster bij herhaling aanschreef met het verzoek aan te tonen dat de alimentatieplichtige de door hem beweerde betalingen (die hij met de alimentatie verrekende) niet had

⁸ Zoals aangegeven in de paragraaf 'Het standpunt van het LBIO' heeft het LBIO de informatie op de website en in de standaardbrieven over verrekenen met partneralimentatie tijdens dit onderzoek aangepast. In dit rapport wordt uitgegaan van het standpunt dat het LBIO innam toen het inningsverzoek van verzoekster daar in behandeling was.

⁹ Art. 6:127, eerste lid, Burgerlijk wetboek; zie voor de tekst van dit artikel bijlage 4: Achtergrond.

¹⁰ De wettelijke basis voor deze werkwijze is gelegen in artikel 1:408, vierde lid, Burgerlijk wetboek. Zie bijlage 4.

gedaan. Ook in reactie op de vragen van de Nationale ombudsman gaf het LBIO aan dat verzoekster *niet* had aangetoond dat de alimentatieplichtige *niet* kon verrekenen met kosten die zij had moeten voldoen. Daarmee keerde het LBIO de bewijslast ten onrechte om.

De vordering stond onvoldoende vast

Volgens de alimentatieplichtige betaalde hij allerlei bedragen die verzoekster eigenlijk moest betalen. Op grond daarvan meende hij te mogen verrekenen. Toen het LBIO om bewijzen vroeg, stuurde de alimentatieplichtige een aantal bankafschriften en overzichten aan het LBIO om aan te tonen dat hij de beweerde betalingen daadwerkelijk had gedaan. Maar bij nadere bestudering daarvan (zie bijlage 3: Bewijsstukken) blijkt dat hij het grootste deel van de door hem beweerde betalingen niet met geldige bewijsstukken heeft aangetoond. Onbewezen betalingen staan onvoldoende vast en mogen dus niet worden verrekend.¹¹

De alimentatieplichtige stuurde aan het LBIO wel bankafschriften van zijn betalingen aan hypotheekverstrekker X. Maar hij stuurde geen bewijzen van zijn beweerde betalingen aan de beleggingshypotheek, terwijl hij hiervoor wel maandelijks een bedrag van rond de € 1000 in mindering bracht op de alimentatie.

Van de beleggingshypotheek stuurde de alimentatieplichtige aan het LBIO wel overzichten van de in 2017 ontvangen en in rekening gebrachte rente. Uit deze overzichten bleek dat de op het beleggingstegoed ontvangen rente in dat jaar iets hoger was dan de betaalde rente. Dit verklaart dat geen van beide partijen betaalbewijzen kon verstrekken van de hypotheekrente voor de beleggingshypotheek: de te betalen hypotheekrente werd weggestreept tegen de ontvangen rente op het beleggingstegoed. Uit deze overzichten bleek niet dat de alimentatieplichtige de in rekening gebrachte rente van zijn eigen rekening had betaald. Toen verzoekster later dezelfde overzichten aan het LBIO stuurde, liet het LBIO haar weten dat dit geen bewijzen waren. Dezelfde overzichten konden voor de alimentatieplichtige dus ook niet als bewijs dienen.

Ook voor de onroerende zaakbelasting en de waterschapslasten van de echtelijke woning heeft de alimentatieplichtige geen harde bewijzen overgelegd waaruit blijkt dat hij deze heeft betaald. Hetzelfde geldt voor de onroerende zaakbelasting voor de tweede woning. Ook deze betalingen zijn niet door de alimentatieplichtige aangetoond en werden dus onterecht verrekend met de alimentatie.

Voor de kosten van de tweede woning kon de alimentatieplichtige bovendien niet aantonen dat betaling door hem zou leiden tot een vordering op verzoekster. De rechter had zich over dit deel van de afwikkeling van de huwelijksvoorwaarden ten tijde van de verrekening immers nog niet uitgesproken. Daar komt bij dat de bedragen die met elkaar verrekend worden, moeten voortkomen uit dezelfde rechtsverhouding.¹² Als het gaat om de tweede woning is het zeer de vraag of verzoekster en haar ex-partner in dezelfde rechtsverhouding tot elkaar stonden als waar het ging om de alimentatie. Zij waren immers mede-eigenaren en mede-verhuurders van de tweede woning. Waar het ging om de alimentatie waren zij ex-echtgenoten en ouders van hun gezamenlijke kinderen. Ook om die reden had het LBIO het verrekenen van de kosten van de tweede woning kunnen en moeten afkeuren. Verrekening met partneralimentatie mag immers niet, tenzij voldoende vaststaat dat het in het concrete geval wel mag. Dat de schuld en de vordering op dit punt voortkwamen uit dezelfde rechtsverhouding, stond in dit geval onvoldoende vast.

In de bevindingen (zie bijlage 2: Bevindingen) stelt de Nationale ombudsman vast dat de alimentatieplichtige alleen van de hypotheekrente van hypotheekverstrekker X met betaalbewijzen (in de vorm van bankafschriften) onomstotelijk heeft aangetoond dat hij deze van zijn rekening heeft betaald. Van alle andere bedragen die hij verrekende heeft hij dat niet aangetoond, waardoor het LBIO ervan uit moest gaan dat die bedragen ten onrechte zijn verrekend.

¹¹ Ook in zijn rapport 2013/001 geeft de Nationale ombudsman aan dat verrekening alleen kan als voor het LBIO evident is dat de betalingen die worden verrekend daadwerkelijk zijn gedaan.

¹² Artikel 6:127, tweede lid, Burgerlijk wetboek, zie in bijlage 4: Achtergrond.

Met betrekking tot de bedragen die ten onrechte werden verrekend, had het LBIO de inning moeten overnemen.

Vereiste van professionaliteit geschonden

Uit het bovenstaande blijkt dat het LBIO onvoldoende kritisch heeft getoetst of de verrekening in dit geval voldeed aan de juridische eisen. Het leerstuk in het burgerlijk recht over verrekening omvat veel meer dan alleen de enkele aspecten waaraan het LBIO in dit geval aandacht heeft besteed.¹³ Er is alle reden om op verrekening met alimentatie nog kritischer te zijn dan op andere vormen van verrekening. Alimentatie is immers bedoeld voor het levensonderhoud van de alimentatiegerechtigde. Bovendien is bij ex-partners die het LBIO nodig hebben voor de inning van de alimentatie vaak sprake van verstoorde verhoudingen waarbij de partneralimentatie soms wordt ingezet als strijdmiddel. Het behoort tot de taak van het LBIO om daar geen kans voor te bieden.

Het LBIO constateerde in dit geval op basis van de ontvangen informatie wel dat omtrent de verrekeningen veel onduidelijk bleef. Ondanks veelvuldige correspondentie tussen de betrokken partijen, was het plaatje van wie welke woonlasten had betaald alsmaar niet compleet te krijgen. Het LBIO stelde daarbij terecht vast dat van een aantal verrekenposten harde bewijzen ontbraken. Dit gegeven heeft het LBIO echter ten onrechte voor rekening laten komen van verzoekster. Uit het feit dat voor een aantal kostenposten niet was aangetoond dat deze terecht waren verrekend, heeft het LBIO namelijk de conclusie getrokken dat verzoekster de (hoogte van de) achterstand onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt. Het LBIO had daaruit echter de conclusie moeten trekken dat de alimentatieplichtige voor deze kosten niet heeft aangetoond dat hij ze terecht heeft verrekend. Daarmee konden de verrekeningen niet door de beugel. De alimentatie was dus niet volledig betaald. Dit had moeten leiden tot overname van de inning van de alimentatie.

Hoewel het hier ging om een zeer complexe zaak, mag van het LBIO worden verwacht dat het op basis van de beschikbare gegevens tot de juiste conclusie komt. Het LBIO is immers de specialist op het gebied van inning van alimentatie.¹⁴ Door de verrekening in dit geval niet te toetsen aan de daarvoor geldende eisen, handelde het LBIO in strijd met het vereiste van professionaliteit.

3. Het LBIO heeft de beslissing om de inning niet over te nemen onvoldoende gemotiveerd

Het LBIO motiveerde de beslissing om de inning niet over te nemen met behulp van een aantal niet geverifieerde beweringen van de alimentatieplichtige. Zo nam het LBIO het argument van de alimentatieplichtige dat hij de tegoeden van de beleggingshypotheek als enige had gevoed, over in de correspondentie met verzoekster. Voor deze bewering was echter geen enkel bewijs geleverd, terwijl verzoekster de stelling betwistte. De vraag wie de tegoeden had gevoed, was bovendien niet relevant. Waar het om ging was de vraag op wiens naam het beleggingstegoed stond waaruit de hypotheekrente werd betaald. Uit de door beide partijen toegezonden overzichten werd aannemelijk dat de hypotheekconstructie op naam van beiden stond, zoals verzoekster stelde.¹⁵ Dat was ook aannemelijk omdat het ging om de hypotheek voor de echtelijke woning, die eveneens op beider naam stond. Als de alimentatieplichtige meende dat het beleggingstegoed desondanks uitsluitend op zijn naam stond, dan had hij daar bewijs van moeten leveren. De enkele bewering van de alimentatieplichtige dat hij de tegoeden had gevoed, had voor het LBIO geen gewicht in de schaal mogen leggen. Door dit argument toch te gebruiken tegenover verzoekster, handelde het LBIO in strijd met het vereiste van goede motivering.

¹³ Zie de artikelen 6:38, 6:127 en 6:203 Burgerlijk wetboek in de bijlage 4 Achtergrond.

¹⁴ De missie die het LBIO op zijn website vermeldt, luidt: het LBIO is dé specialist voor het innen van alimentatie. Deskundige medewerkers garanderen een effectieve uitvoering van deze maatschappelijke belangrijke taak.

¹⁵ De overzichten waren geadresseerd aan "de familie X".

Ook de mededeling van de alimentatieplichtige dat verzoekster de hypotheeklasten niet had betaald waardoor hij deze alsnog had voldaan werd door het LBIO als vaststaand gegeven opgenomen in een brief aan verzoekster,¹⁶ zonder dat deze mededeling door het LBIO was geverifieerd.

Het LBIO gebruikte tegenover verzoekster ook als argument dat de zaak nog onder de rechter was.¹⁷ Dit argument ging echter niet op voor de te betalen partneralimentatie omdat de beslissingen van de rechter inzake de alimentatie uitvoerbaar bij voorraad waren.¹⁸ Dit houdt in dat de veroordeelde partij meteen aan het vonnis moet voldoen en dat een eventueel hoger beroep of een nog lopende bodemprocedure daar geen verandering in brengt. Het argument was bovendien tegenstrijdig met het advies aan verzoekster om haar vordering in handen te stellen van een incassobureau of gerechtsdeurwaarder nu het LBIO er niet uit kwam.

Het LBIO heeft hierdoor gehandeld in strijd met het vereiste van goede motivering.

4. Het LBIO heeft naar aanleiding van de klacht van verzoekster opnieuw onvoldoende onderzoek gedaan

Naar aanleiding van de klacht van verzoekster heeft het LBIO verzuimd de eigen werkwijze in deze zaak nog eens kritisch tegen het licht te houden. Als het dit wel had gedaan, had het tot de conclusie moeten komen dat het onvoldoende heeft getoetst of de verrekeningen volgens de regels waren gedaan en dat het in deze zaak is afgeweken van de gebruikelijke verdeling van de bewijslast. Het volharden in de omgekeerde bewijslast, niet alleen naar aanleiding van het inningsverzoek, maar ook naar aanleiding van de klacht van verzoekster, vindt de Nationale ombudsman in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De klacht van verzoekster had voor het LBIO ook aanleiding moeten zijn om nog eens kritisch te kijken naar de manier waarop het verzoekster heeft voorzien van informatie. Een belangrijk onderdeel van de klacht van verzoekster was immers dat zij op basis van de informatie van het LBIO voortdurend in de veronderstelling leefde dat verrekening zonder haar toestemming niet was toegestaan. Zij was en bleef dan ook verontwaardigd over het feit dat het LBIO de verrekeningen van haar ex-partner niet zonder meer afkeurde. Op basis van de informatie die zij van het LBIO kreeg, vindt de Nationale ombudsman dit begrijpelijk.

In de bijsluiter bij de brief van het LBIO die verzoekster heeft ontvangen, stond toen de zaak van verzoekster bij het LBIO in behandeling was dat verrekening zonder toestemming van de alimentatiegerechtigde niet is toegestaan. Op de website van het LBIO stond dat verrekening in principe niet is toegestaan, tenzij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming is gekregen van de ontvangstgerechtigde(n) of de rechter. Op basis hiervan is het begrijpelijk dat verzoekster in al haar correspondentie met het LBIO aanvoerde dat zij geen toestemming had gegeven voor verrekening. In reactie daarop schreef het LBIO aan verzoekster dat verrekening wel is toegestaan in geval van een opeisbare vordering, mits rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet. Deze informatie was voor verzoekster weinig verhelderend. Ten eerste kwam deze mededeling over als tegenstrijdig met de algemene informatie die zij eerder van het LBIO had ontvangen. Ten tweede is de term 'opeisbare vordering' juridische vaktaal en vroeg dus om een verduidelijking in de brief.

De Nationale ombudsman vindt de algemene informatie over verrekening in de bijsluiter en op de website van het LBIO verwarrend. De indruk wordt gewekt dat verrekening zonder toestemming niet is toegestaan, terwijl uit deze zaak blijkt dat het LBIO in de praktijk een andere lijn volgt. Dit is in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking. De Nationale ombudsman vindt dat het LBIO, juist omdat het niet handelde in

¹⁶ De brief van het LBIO aan verzoekster van 18 juni 2018; zie bijlage 2: Correspondentieoverzicht.

¹⁷ De brief van het LBIO aan verzoekster van 5 februari 2019; zie bijlage 2: Correspondentieoverzicht.

¹⁸ Het argument dat de zaak nog onder de rechter was, ging wel op voor de vraag aan wie het beleggingstegoed uit de beleggingshypotheek toekwam. Daarover moest nog worden beslist in de procedure over de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden. De alimentatieplichtige verlangde ten onrechte van het LBIO dat het hier een standpunt over innam tegenover verzoekster.

overeenstemming met wat in de bijsluiter en op de website staat, aan verzoekster in begrijpelijke woorden had moeten uitleggen in welke gevallen het verrekening wel toestaat, ook als de alimentatieplichtige daarvoor geen toestemming heeft gegeven. Door dat gedurende het hele proces niet te doen, heeft het LBIO gehandeld in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

Conclusie

De klacht inhoudend dat het LBIO naar aanleiding van het inningsverzoek onvoldoende onderzoek heeft gedaan, is niet gegrond.

De klacht inhoudend dat het LBIO de inning ten onrechte niet heeft overgenomen, is gegrond. Daarbij heeft het LBIO gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

Het LBIO heeft eveneens gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit door de eigen werkwijze niet nog eens kritisch tegen het licht te houden naar aanleiding van de klacht van verzoekster.

De klacht inhoudend dat het LBIO de beslissing om de inning niet over te nemen onvoldoende heeft gemotiveerd, is gegrond.

Het LBIO heeft ook gehandeld in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

Instemming

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van de wijze waarop het LBIO de algemene informatie over verrekening met partneralimentatie inmiddels heeft aangepast.¹⁹ De Nationale ombudsman heeft ook met instemming kennis genomen van de excuses die het aan verzoekster heeft verwoord in reactie op het verslag van bevindingen voorafgaand aan dit rapport. Het LBIO maakt daarbij aan verzoekster zijn excuses voor de onduidelijkheid die bij verzoekster mogelijk aanvankelijk door de ongenueerde tekst in de algemene informatie is gerezen.

Aanbevelingen

De Nationale ombudsman beveelt het LBIO aan om een juridisch houdbaar, helder toetsingskader te ontwikkelen aan de hand waarvan het voortaan toetst of verrekening met partneralimentatie is toegestaan en om in de algemene informatie naar dat toetsingskader te verwijzen.

De Nationale ombudsman beveelt het LBIO aan om een klacht voortaan te zien als een aanleiding om de eigen werkwijze in een zaak nog eens kritisch tegen het licht te houden zodat zaken die zijn misgegaan alsnog rechtgezet kunnen worden.

Slotbeschouwing

De Nationale ombudsman onderkent dat het niet de taak van het LBIO is om diepgaand onderzoek te doen naar de vraag of beweringen over verrekeningen al dan niet kloppen. Het LBIO geeft hierover terecht aan dat dit teveel tijd zou kosten en vaak onmogelijk is om aan te tonen.²⁰ Het LBIO had de zaak voor zichzelf echter overzichtelijk kunnen houden door vast te houden aan het uitgangspunt dat verrekening zonder toestemming niet is toegestaan, tenzij de alimentatieplichtige aantoont dat hij in dit specifieke geval wel terecht heeft

¹⁹ Deze luidt inmiddels: "Met partneralimentatie mag wel verrekend worden wanneer er voldaan is aan de wettelijke eisen voor verrekening en er rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet van de ontvangstgerechtigde."

²⁰ Dit standpunt heeft de Nationale ombudsman eerder ingenomen in rapport 2013/001.

verrekend. Als het LBIO de verrekeningen in deze zaak had getoetst aan de wettelijke eisen en de bewijslast daarbij zoals gebruikelijk volledig bij de alimentatieplichtige had gelegd, dan had het zelf minder diep in de zaak hoeven duiken. Het is wel begrijpelijk dat het LBIO, in een uiterste poging om helderheid in de zaak te krijgen, aan verzoekster vroeg om een overzicht van de betalingen die de alimentatieplichtige in haar plaats had gedaan. Maar het LBIO ging te ver toen het verzoekster tegenwierp dat zij niet had aangetoond dat haar ex-partner niet mocht verrekenen. Het was immers de alimentatieplichtige die het huiswerk moest doen.

Deze zaak was zeer complex, onder meer doordat er sprake was van een ongebruikelijke hypotheekconstructie en het op basis van de correspondentie met beide partijen erg lastig was om de feiten helder te krijgen. Echter, juist in complexe zaken is het van belang dat een instantie als het LBIO professionele afstand weet te houden tot de zaak en zich niet laat verleiden om mee te gaan met niet onderbouwde beweringen.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Bijlage 1: Bevindingen

De echtscheiding

Verzoekster en haar ex-partner gaan in 2015 uit elkaar. Haar ex-partner verhuist dan naar een andere woning en verzoekster blijft met haar twee (dan nog minderjarige) kinderen achter in de echtelijke woning. De echtscheidingsprocedure duurt lang. Pas in april 2017 wordt de echtscheiding uitgesproken. Deze wordt in augustus 2017 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De verhoudingen tussen verzoekster en haar ex-partner zijn en blijven verstoord. Ook na de officiële scheiding wordt nog uitgebreid geprocedeerd over de verdeling van de gezamenlijke goederen en over de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden. Verzoekster en haar ex-partner zijn gezamenlijk eigenaar van de echtelijke woning. Voor de financiering van de echtelijke woning zijn twee hypotheeklen afgesloten, één bij hypotheekverstrekker X en één bij een besloten beleggingsfonds. Daarnaast bezitten de ex-partners gezamenlijk een tweede woning, die wordt verhuurd.

De alimentatie

Bij voorlopige voorziening bepaalt de rechtbank op 13 juli 2015 dat de man zowel kinderalimentatie als partneralimentatie moet betalen. De partneralimentatie wordt bepaald op € 2.587 per maand. De rechter bepaalt daarbij ook dat hij bovendien de hypotheeklasten van de echtelijke woning voor zijn rekening moet nemen.

Op 5 april 2017 spreekt de rechter de echtscheiding uit. Als de vrouw op de datum van de inschrijving van de echtscheiding nog steeds in de echtelijke woning woont, zo bepaalt de rechter, dan moet zij de hypotheeklasten en overige lasten voor die woning voor haar rekening nemen. De partneralimentatie blijft voorlopig ongewijzigd.

De echtscheiding wordt op 10 augustus 2017 ingeschreven. Verzoekster woont dan nog met haar kinderen in de echtelijke woning. Vanaf dat moment moet zij dus, volgens de uitspraak van de rechter, de woonlasten voor haar rekening nemen.

In een uitspraak van 21 november 2017 verhoogt de rechter de partneralimentatie naar € 3.130 per maand in afwachting van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden. Tijdens de zitting had de ex-partner van verzoekster gevraagd of de rechter rekening wilde houden met door hem te betalen woonlasten omdat hij vreesde dat zijn ex-vrouw deze verplichting niet zou nakomen. De rechter zegt hierover in de uitspraak: "Naar het oordeel van de rechter heeft de man geen feiten en omstandigheden gesteld waaruit blijkt dat zijn vrees gerechtvaardigd is." De eerdere uitspraak dat verzoekster de woonlasten van de echtelijke woning moet betalen, blijft in stand.

Het verzoek om overname van de inning

Verzoekster vraagt op 15 januari 2018 aan het LBIO om de inning van de partneralimentatie over te nemen. Volgens haar is er een achterstand in de betaling van de partneralimentatie. Ze heeft voor de maanden september tot en met november 2017 te weinig alimentatie ontvangen.²¹

Het LBIO schrijft de alimentatieplichtige op 6 maart 2018 volgens de gebruikelijke procedure aan met het verzoek om aan te tonen dat er geen achterstand is of om de achterstand alsnog te betalen. In zijn reactie geeft de alimentatieplichtige aan dat er volgens hem geen achterstand is, maar dat hij bepaalde bedragen met de partneralimentatie verrekent. Dit doet hij omdat er volgens hem in augustus 2017 tussen beide

²¹ Zij moest € 2.675,66 per maand aan partneralimentatie ontvangen, maar zij ontving gemiddeld ongeveer € 1.700 per maand minder (€ 2.675,66 is het bedrag van € 2.587 uit de rechterlijke beschikking van 5 juli 2015, na indexatie).

partijen in het bijzijn van de advocaten mondeling is afgesproken dat hij de woonlasten zou betalen en dat hij deze bedragen in mindering zou brengen op het alimentatiebedrag. Volgens hem is die afspraak gemaakt om eerst de hypotheekverstrekkers te kunnen inlichten over de wijziging van de betaling van de woonlasten door de vrouw.

Verzoekster is van mening dat de door haar ex-partner beweerde mondelinge afspraak nooit is gemaakt. Ze heeft nooit toestemming gegeven voor verrekening. Bovendien verrekent hij volgens haar te veel: hij houdt veel meer in dan hij naar eigen zeggen verrekent. Hij verrekent ook bedragen die volgens haar niets met de alimentatie te maken hebben, zoals kosten voor de tweede woning.

De tweede woning

De tweede woning die de beide ex-partners bezitten, wordt verhuurd. Verzoekster vindt dat zij recht heeft op de helft van de huuropbrengst. Het pand is immers voor de helft van haar. Dit staat los van de alimentatieplicht waar de rechter zich over heeft uitgesproken. De tweede woning is onderdeel van de huwelijkse voorwaarden waar de rechter zich nog over moet buigen. Volgens verzoekster ontvangt haar ex-partner huuropbrengsten, maar betaalt hij daarvan niets aan haar. Hij brengt wel een bedrag in mindering op de partneralimentatie vanwege de kosten die hij voor de tweede woning heeft gemaakt, namelijk de onroerende zaakbelasting voor die woning. Verzoekster is het daar niet mee eens. Deze betaling heeft volgens haar niets met de partneralimentatie te maken, dus mag daarmee niet worden verrekend. Bovendien mag hij haar geen kosten in rekening brengen als hij haar deel van de opbrengsten niet aan haar doorbetaalt. Naast het verzoek om overname van de inning aan het LBIO, start verzoekster daarom een rechterlijke procedure om af te dwingen dat haar ex-partner haar de helft van de opbrengst uit de tweede woning betaalt.

Het onderzoek door het LBIO

Het aanschrijven van de alimentatieplichtige over de vermeende achterstand blijkt niet voldoende om de alimentatiebetalingen weer op gang te brengen. De beide ex-partners verschillen immers van mening over de vraag of er een achterstand is. Er is dus meer onderzoek nodig om vast te stellen hoe het zit.

Standpunt verzoekster

Het LBIO laat verzoekster reageren op de argumenten van haar ex-partner voor de verrekeningen met de alimentatie. De advocate van verzoekster laat het LBIO weten dat de beweerde mondelinge afspraak van augustus 2017 volgens haar en volgens verzoekster niet is gemaakt. Verzoekster houdt vol dat er een achterstand is in de betaling van alimentatie. De rechter heeft bepaald dat zij de woonlasten moet dragen en zij wil daaraan vasthouden. Een deel van de bedragen waarvan haar ex-partner stelt dat hij ze heeft verrekend, zoals de waterschaplasten, heeft zij zelf betaald. Bovendien verrekent hij bedragen voor de hypotheek die hij niet heeft betaald. Daarnaast verrekent hij ook bedragen die niets met de alimentatie te maken hebben.

Verzoek LBIO

Het LBIO schrijft in juni 2018 onder meer aan verzoekster: "*u heeft de hypotheeklasten niet voldaan waardoor de heer X deze rekeningen alsnog heeft voldaan. Graag ontvangen wij uiterlijk 25 juni 2018 een overzicht van u van de hypotheeklasten die u vanaf augustus 2017 had dienen te voldoen en die reeds door de heer X zijn voldaan.*" Onduidelijk is waar het LBIO de stelling dat verzoekster de hypotheeklasten niet heeft voldaan, op dat moment op baseert. Maar, zo schrijft het LBIO in dezelfde brief, verrekening is niet aan de orde als het klopt dat verzoekster deze woonlasten zelf heeft voldaan. Het LBIO vraagt daarom aan verzoekster om betaalbewijzen, bijvoorbeeld bankafschriften, over te leggen van de door haar betaalde woonlasten.

Reactie verzoekster

Verzoekster reageert verontwaardigd op het verwijt dat zij de hypotheeklasten niet zou hebben voldaan. De hypotheeklasten die haar ex-partner aan hypotheekverstrekker X betaalt, verrekent hij voorafgaand aan de maand waarvoor die lasten betaald moeten worden. Er is dus geen sprake van dat hij dat pas doet als zij in verzuim is. Er is ook nooit sprake geweest van enige achterstand in de betaling van de hypotheeklasten. Bovendien, zo geeft verzoekster aan, heeft haar ex-partner de rente voor de hypotheek bij het beleggingsfonds niet betaald. Zij stuurt overzichten van deze beleggingshypotheek waaruit blijkt welke rente is ontvangen en welke rente in rekening is gebracht. Uit de overzichten, die gericht zijn aan *de familie X* blijkt dat de in rekening gebrachte rente door de bank werd verrekend met de op het beleggingstegoed ontvangen rente. De ontvangen rente was in het jaar 2017 hoger dan de te betalen rente, waardoor er in dat jaar niet hoefde te worden bijbetaald. Het LBIO geeft in reactie hierop aan dat dit geen betaalbewijzen zijn.

Standpunt LBIO inzake verrekening

Op 12 juli 2018 bericht het LBIO aan verzoekster dat de woonlasten volgens de uitspraak van de rechter vanaf augustus 2017 mochten worden verrekend als deze door haar ex-partner waren voldaan. In reactie op vragen van de Nationale ombudsman hierover licht het LBIO later toe dat de mogelijkheid tot verrekening vanaf augustus 2017 weliswaar niet rechtstreeks uit de beschikking van de rechter volgde, maar wel volgde uit het feit dat verzoekster vanaf augustus 2017 de woonlasten moest betalen. Als de alimentatieplichtige deze betalingen in haar plaats verricht, dan ontstaat een opeisbare vordering uit onverschuldigde betaling.²² Zo'n vordering mag worden verrekend met partneralimentatie.

Informatie aan verzoekster inzake verrekening

De toelichting die het LBIO later gaf aan de Nationale ombudsman stond niet in de brieven die het LBIO aan verzoekster stuurde. In de bijsluiter die het LBIO meestuurde met een brief aan verzoekster staat dat verrekening zonder schriftelijke toestemming van de alimentatiegerechtigde niet is toegestaan, tenzij er aanvankelijk teveel alimentatie is betaald, bijvoorbeeld doordat de rechter inmiddels een lagere bijdrage heeft vastgesteld. Op de website van het LBIO staat dat verrekening in principe niet is toegestaan, tenzij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming is gekregen van de ontvangstgerechtigde(n) of de rechter.

Verzoek om betaalbewijzen

Volgens het LBIO zijn de overzichten van de beleggingshypotheek die verzoekster heeft gestuurd onvoldoende om te kunnen beoordelen of de woon/hypotheeklasten van haar bankrekening zijn voldaan. Het zijn immers geen betaalbewijzen. Het LBIO vraagt haar om bankafschriften waaruit blijkt dat zij de woon/hypotheeklasten vanaf augustus 2017 heeft voldaan. Op 12 juli 2018 vraagt het LBIO ook aan de alimentatieplichtige om betaalbewijzen.

Bewijsstukken van de alimentatieplichtige

De alimentatieplichtige stuurt aan het LBIO betaalbewijzen (in de vorm van bankafschriften) waaruit blijkt dat hij de hypotheekrente van hypotheekverstrekker X in de bewuste maanden heeft betaald. Deze verklaren zo'n 36% van het bedrag dat hij per maand heeft verrekend. Van de beleggingshypotheek stuurt de alimentatieplichtige overzichten. Het zijn dezelfde overzichten als die verzoekster naar het LBIO stuurde, en waarover het LBIO opmerkte dat dit geen betaalbewijzen zijn. Als argument om ook de hypotheekrente van deze beleggingshypotheek²³ te verrekenen met de alimentatie, voert de alimentatieplichtige aan dat hij de tegoeden van die beleggingshypotheek destijds vrijwel volledig heeft gevoed. Verzoekster had toen volgens hem namelijk geen eigen inkomen. Ten slotte meldt de alimentatieplichtige aan het LBIO dat hij ook

²² Een opeisbare vordering is een vordering die onmiddellijk kan worden opgeëist omdat er geen termijn is bepaald waarna de vordering pas hoeft te worden voldaan. De wettelijke basis is te vinden in artikel 6:38 Burgerlijk wetboek. Een onverschuldigde betaling is een betaling zonder rechtsgrond, die daarom moet worden terugbetaald. De wettelijke basis is te vinden in artikel 6:203 Burgerlijk wetboek. Zie voor de tekst van de artikelen de bijlage 4: Achtergrond.

²³ Het gaat om een variabel bedrag van rond de € 1.000 per maand.

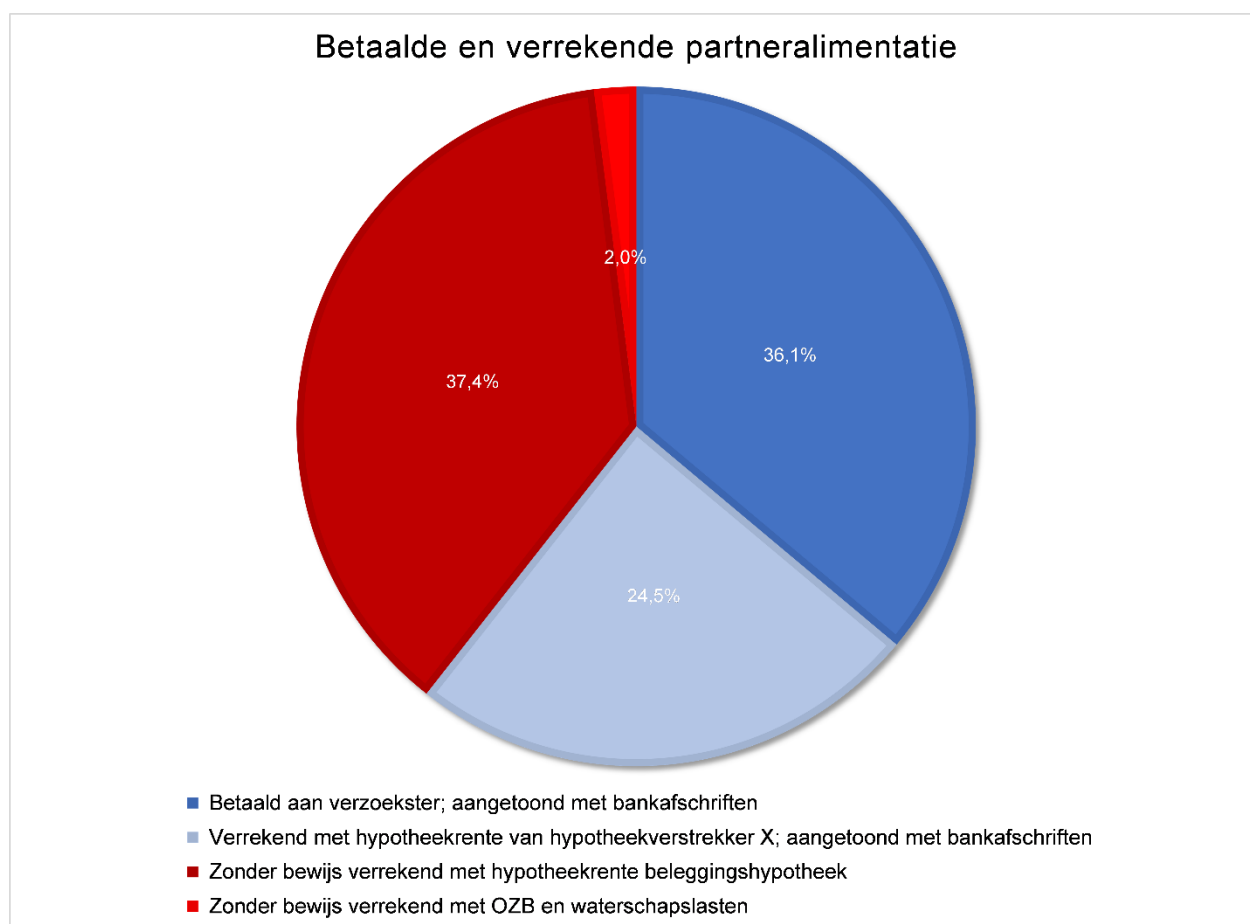
waterschapslasten voor de echtelijke woning en onroerende zaakbelasting voor de tweede woning heeft verrekend met de alimentatie. Hij levert hier geen betaalbewijzen voor aan.

Informatieverstrekking aan verzoekster

Het LBIO laat aan verzoekster niet weten voor welke van de verrekende bedragen de alimentatieplichtige betaalbewijzen heeft aangeleverd en voor welke niet.²⁴

Overzicht van betaalde en verrekende bedragen

In onderstaande grafiek hebben de blauwe vlakken betrekking op alimentatiebedragen die in de betreffende maanden ofwel rechtstreeks zijn betaald aan verzoekster, ofwel zijn verrekend terwijl de alimentatieplichtige daarvan betaalbewijzen heeft aangeleverd. De rode vlakken hebben betrekking op verrekende bedragen waarvoor géén betaalbewijzen zijn aangeleverd.

Conclusie van het LBIO

Op 3 oktober 2018 schrijft het LBIO aan verzoekster dat het op basis van de ontvangen stukken niet kan beoordelen of de verrekeningen gerechtvaardigd zijn, omdat bewijsstukken ontbreken en de standpunten van

²⁴ In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming mag het LBIO de berichten van de alimentatieplichtige niet doorsturen naar de alimentatiegerechtigde of andersom. Maar het LBIO kon aan verzoekster wel laten weten voor welke van de verrekende bedragen de alimentatieplichtige betaalbewijzen had aangeleverd.

beide partijen lijnrecht tegenover elkaar staan. "Het spijt ons u niet anders te kunnen mededelen. Wellicht kunt u uw vordering indienen bij een ander incassobureau of deurwaarder."

Nadere toelichting van verzoekster

Verzoekster neemt telefonisch contact op met het LBIO en zegt dat zij haar alimentatievordering beter kan toelichten dan ze tot dan toe heeft gedaan. Zij stuurt vervolgens een brief met uitleg. Daar staat, samengevat, het volgende in.

In de beleggingshypotheek worden de in rekening gebrachte hypotheekrente en de ontvangen rente op de tegoeden met elkaar verrekend. De te betalen en de te ontvangen rente zijn ongeveer aan elkaar gelijk. Geen van beide partners betaalt dus van de eigen rekening aan deze hypotheek. Vandaar dat geen van beide partners hiervan betaalbewijzen kan overleggen. Zij vindt het dan ook onterecht dat haar ex-partner bedragen van deze beleggingshypotheek in mindering brengt op de alimentatie. De verdeling van de beleggingshypotheek en bijbehorende tegoeden is onderdeel van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden waar de rechter zich nog over moet uitspreken. Ze vindt het ook verkeerd dat het LBIO hier de bewijslast omkeert door aan haar te vragen om betaalbewijzen. Haar ex-partner verrekent, dus hij moet met bewijzen komen. Ze legt zich inmiddels wel neer bij het feit dat hij de hypotheekrente aan hypotheekverstrekker X betaalt en in mindering brengt, maar de andere bedragen betaalt hij niet en mag hij dus niet in mindering brengen. Ze geeft aan dat hij inmiddels ook voor de maanden mei en september 2018 te weinig heeft betaald. Ook voor die maanden heeft hij woonlasten in mindering gebracht, die hij volgens haar niet in mindering mocht brengen.²⁵

Conclusie juridische afdeling

Het LBIO legt de zaak voor een extra controle voor aan de juridische afdeling. De conclusie van de juriste, zo schrijft het LBIO op 5 februari 2019 aan verzoekster, houdt in dat het LBIO niet kan beoordelen of de verrekeningen gerechtvaardigd zijn, omdat bewijsstukken ontbreken en de standpunten van beide partijen haaks op elkaar staan. Er wordt over de alimentatieplicht in deze zaak ook nog steeds geprocedeerd. Het LBIO ziet hierdoor onvoldoende grond om de inning over te nemen. Met partneralimentatie kan verrekend worden mits rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet, zo schrijft het LBIO. Het LBIO geeft opnieuw aan dat verzoekster haar vordering wellicht kan indienen bij een ander incassobureau of bij de deurwaarder.

De klacht bij het LBIO

Verzoekster kan zich niet neerleggen bij de conclusie van het LBIO. Zij dient op 10 februari 2019 haar klacht in bij het LBIO. Verzoekster neemt in haar klachtbrief een berekening op waaruit blijkt dat zij voor september tot en met november 2017 veel minder van haar ex-partner heeft ontvangen dan wat ze had moeten ontvangen. Ze vermeldt opnieuw dat zij inmiddels ook voor de maanden mei en september 2018 te weinig heeft ontvangen omdat hij opnieuw woonlasten in mindering heeft gebracht. Ze herhaalt haar standpunt dat er niet verrekend mag worden zonder haar toestemming. Haar ex-partner heeft bovendien bedragen in mindering gebracht die hij niet heeft betaald. Het gaat dan vooral om de rente van de beleggingshypotheek. Binnen die hypotheekconstructie wordt de te betalen hypotheekrente steeds verrekend met de ontvangen rente op de tegoeden. Geen van beiden hoeft daardoor aan deze hypotheek te betalen. Het heeft dus geen zin om steeds te vragen om betaalbewijzen hiervan. Geen van beiden kan die leveren omdat ze er niet zijn. Bovendien staat die hypotheekconstructie op beider naam, dus de hypotheekrente die uit de tegoeden is voldaan hebben zij ieder voor de helft betaald.

Verder voert verzoekster aan dat haar ex-partner kosten voor de tweede woning in mindering heeft gebracht op de partneralimentatie, terwijl die kosten al via een andere weg worden verrekend. Ze vermeldt dat ze een

²⁵ Voor de maand mei gaat het om een bedrag van bijna € 600 zonder specificatie en voor de maand september om een bedrag van € 228 voor waterschapslasten.

afzonderlijke procedure heeft moeten voeren omdat haar ex-partner haar geen huuropbrengsten van dit pand betaalde. Sinds de rechter zich hierover heeft uitgesproken, ontvangt ze haar deel van de opbrengst, verminderd met de kosten voor deze woning. De kosten voor dit pand worden dus via die weg verrekend. Hij heeft dus voor die kosten geen vordering op haar. Ze wil het vonnis hierover wel opsturen, zo schrijft ze aan het LBIO, maar ze denkt dat dit niet nodig is voor beoordeling van haar verzoek.

Rechterlijke uitspraak inzake de tweede woning

Op 3 september 2018, als de behandeling van haar inningsverzoek bij het LBIO bijna is afgerond, doet de rechter uitspraak in het kort geding dat verzoekster had aangespannen in verband met de opbrengsten uit de tweede woning. De rechter veroordeelt haar ex-partner tot het betalen van € 2.472,10 aan verzoekster, te vermeerderen met de wettelijke rente. Dit bedrag betreft de ontstane achterstand in het betalen aan verzoekster van de huuropbrengst uit de tweede woning van augustus 2017 tot en met augustus 2018. Totdat een rechter anders beslist of partijen samen anders beslissen, moet haar ex-partner vanaf september 2018, een bedrag van € 195 per maand (= de helft van de huuropbrengst minus 35% aan kosten) aan verzoekster betalen ter zake de tweede woning, telkens vóór de 15de van de maand te voldoen.

Deze rechterlijke uitspraak was niet bij het LBIO in bezit ten tijde van de behandeling van het verzoek om overname van de inning. Bij het indienen van haar klacht maakte verzoekster wel melding van deze rechterlijke uitspraak.

De reactie van het LBIO op de klacht

Het LBIO reageert op 12 april 2019 op de klacht van verzoekster, met excuses voor de late reactie. Het LBIO geeft in reactie op de klacht een samenvatting van de correspondentie in de zaak. Het LBIO benadrukt dat het er, ondanks de uitvoerige correspondentie in deze zaak, niet duidelijker op was geworden wie wat moet betalen en welke vorderingen voor verrekening in aanmerking komen.

Het LBIO ontving eigen berekeningen en geen officiële stukken zoals rekeningafschriften. Verrekening van en met partneralimentatie is wel degelijk toegestaan. Hiervoor is toestemming van de alimentatiegerechtigde niet nodig. Om deze reden handhaafde het LBIO het standpunt dat een achterstand in deze zaak onvoldoende aannemelijk was gemaakt. Het bleef volgens het LBIO onvoldoende duidelijk wat er te vorderen overbleef. Daarnaast zou de rechter oordelen over de vergoedingen en tegoeden van partijen. Het LBIO zou deze uitspraak dan ook afwachten.

De klachtafhandelingsbrief vermeldt niet dat het LBIO de klacht ongegrond acht, maar dit volgt wel uit de strekking van de brief.

Mailbericht verzoekster

Verzoekster stuurde na de klachtbehandeling nog een mailbericht naar het LBIO. Dit mailbericht is in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. De Nationale ombudsman toetst in dit onderzoek namelijk de gedragingen van het LBIO vanaf het moment waarop verzoekster haar verzoek om inning heeft ingediend tot en met de reactie van het LBIO van 12 april 2019 op haar klacht. De reden hiervoor is dat het dossier vanaf dat moment door het LBIO was afgehandeld. Aan het slot van de klachtafhandelingsbrief van 12 april 2019 van het LBIO staat dat verzoekster haar klacht kon indienen bij de Nationale ombudsman als zij het met de klachtafhandeling niet eens was. In reactie op het laatste mailbericht van verzoekster heeft het LBIO deze mededeling herhaald. Verzoekster diende op 17 oktober 2019 haar klacht in bij de Nationale ombudsman.

Bijlage 2: Correspondentie-overzicht

In dit overzicht worden in chronologische volgorde de contactmomenten tussen het LBIO en de beide ex-partners genoemd, voorzien van een samenvatting van de informatie die daarbij is gewisseld.

15 januari 2018: bericht verzoekster aan LBIO

Verzoekster dient haar verzoek om overname inning in bij het LBIO.

6 maart 2018: brief LBIO aan ex-partner

Het LBIO schrijft de alimentatieplichtig aan over zijn alimentatieverplichting.

19 maart 2018: mailbericht van alimentatieplichtige aan LBIO

De alimentatieplichtige stuurt bericht aan het LBIO waarin hij aangeeft dat er geen achterstand is maar dat hij bedragen verrekent. Hij stuurt bankafschriften mee van betalingen aan verzoekster. Hij stuurt ook een (deels handgeschreven) overzicht van woonlasten mee, die hij in mindering heeft gebracht op de partneralimentatie. Hij stuurt ook een overzicht van zijn bankrekening mee, waaruit blijkt dat hij de hypotheekrente aan hypotheekverstrekker X heeft betaald.

11 april 2018: brief LBIO aan verzoekster

De alimentatieplichtige geeft in zijn reactie aan dat volgens hem in een mondeling overleg met de advocaten was afgesproken dat hij de woonlasten zou betalen en dat hij deze in mindering zou brengen op de partneralimentatie. In de beschikking van de rechtbank d.d. 5 april 2017 heeft de rechter bepaald dat verzoekster in de echtelijke woning mag verblijven en de hypotheek- en woonlasten hiervan voor haar rekening neemt. "Het LBIO zal dan ook overgaan tot verrekening indien de stelling van de ex-partner klopt en overeenkomt met de beschikking."

20 april 2018: brief advocaat verzoekster aan LBIO

Hetgeen door de ex-partner wordt gesteld is onjuist. Er is niet overeengekomen dat de woonlasten in mindering kunnen worden gebracht op de door de ex-partner te betalen alimentatie. De beschikking van 5 april 2017 is achterhaald door de beschikking van november 2017. In die laatste berekening is geen rekening gehouden met de woonlasten aan de zijde van de alimentatieplichtige. Daardoor is de partneralimentatie ook hoger vastgesteld.

18 juni 2018: brief LBIO aan verzoekster

In de beschikking d.d. 5 april 2017 is bepaald dat verzoekster de hypotheeklasten op zich dient te nemen. Dit is later in de beschikking d.d. 21 november 2017 eveneens bekrachtigd. Het is juist dat in de laatstgenoemde beschikking niet is bepaald dat de hypotheeklasten in mindering mogen worden gebracht op de partneralimentatie. Echter mogen deze wel verrekend worden nu het een opeisbare vordering betreft; "u heeft de hypotheeklasten niet voldaan waardoor de heer X deze rekeningen alsnog heeft voldaan. Graag ontvangen wij uiterlijk 25 juni 2018 een overzicht van u van de hypotheeklasten die u vanaf augustus 2017 had dienen te voldoen en die reeds door de heer X zijn voldaan."

12 juli 2018: brief LBIO aan verzoekster

"Gezien er in de laatste beschikkingen is bepaald dat de woon-/hypotheeklasten voor uw rekening dienen te komen en de partneralimentatie volgens de definitieve echtscheidingsbeschikking per 10 augustus 2017 is ingegaan, mogen de woonlasten door de heer X dan ook vanaf augustus 2017 worden verrekend met de partneralimentatie. Het overzicht wat u ons reeds heeft toegestuurd is onvoldoende om te kunnen beoordelen dat u de woon-/hypotheeklasten vanaf uw bankrekening heeft voldaan. Graag ontvangen wij dan ook bankafschriften waaruit blijkt dat u de woon-/hypotheeklasten vanaf augustus 2017 heeft voldaan."

7 september 2018: bericht van alimentatieplichtige aan LBIO

De alimentatieplichtige stuurt overzichten van de beleggingshypotheek aan het LBIO.

Handgeschreven brief van verzoekster aan LBIO

Verzoekster geeft aan dat het niet juist is dat zij de hypotheeklasten niet zou hebben voldaan. Haar ex-partner verrekenst volgens haar bovendien vooraf aan de maand de hypotheekrente van hypotheekverstrekker X terwijl deze aan het eind van de maand wordt afgeschreven.

3 oktober 2018: brief LBIO aan verzoekster

Naar aanleiding van het verzoek van verzoekster om de inning over te nemen, is de ex-partner aangeschreven over zijn betalingsverplichting. De ex-partner heeft aangegeven dat hij de partneralimentatie heeft verrekend met de woonlasten die door hem zijn voldaan. Verzoekster gaf aan de woonlasten zelf te hebben voldaan. Aan beide partijen is gevraagd betaalbewijzen of bankafschriften over te leggen. In reactie daarop heeft het LBIO echter alleen overzichten ontvangen en geen betaalbewijzen van de woonlasten. De juridische afdeling heeft geconcludeerd dat het LBIO de inning nu niet kan overnemen omdat de achterstand onvoldoende aannemelijk is gemaakt. "Het LBIO kan niet beoordelen of de verrekeningen gerechtvaardigd zijn, daar bewijsstukken ontbreken en de standpunten van beide partijen haaks tegenover elkaar staan. Het spijt ons u niet anders te kunnen mededelen. Wellicht kunt u uw vordering indienen bij een ander incassobureau of deurwaarder."

Het LBIO sluit hierna het dossier.

8 oktober 2018: verzoekster belt LBIO

Verzoekster geeft telefonisch aan haar vordering beter te kunnen toelichten dan ze tot dan toe had gedaan.

22 oktober 2018: brief van LBIO aan verzoekster (naar aanleiding van het telefonisch contact)

"Op grond van lid 4 van artikel 1:408 BW dient u uw vordering aannemelijk te maken voordat het LBIO tot invordering op uw verzoek kan overgaan. De heer X verrekenst kosten met de alimentatie die u (deels) had moeten betalen. Het is niet aannemelijk dat u nog eens recht heeft op de betaling van de bedragen die hij in plaats van u heeft voldaan."

...

Blijkens artikel 6:135 BW is een schuldenaar niet bevoegd tot verrekening voor zover beslag op de vordering van de wederpartij niet geldig zou zijn. In dat verband is van belang dat op grond van artikel 475b en c Rv op periodieke uitkeringen beslag kan worden gelegd, maar slechts voor zover de periodieke betaling de beslagvrije voet overtreft. Verrekening met partneralimentatie kan dan ook tot het bedrag dat uitstijgt boven de beslagvrije voet.

U deelde mee dat u nog een schrijven aan het LBIO zal richten waarin u aannemelijk maakt dat er los van de hypotheek en overige lasten verbonden aan de ...(adres echtelijke woning) die de heer X in plaats van u (deels) heeft voldaan nog een bedrag inzake alimentatie open staat."

Oktober 2018: brief van verzoekster aan LBIO

"De hypotheeklasten bestaan uit twee delen, te weten bij hypotheekverstrekker X en bij de beleggingshypotheek. Ik kan begrijpen dat het nu niet meer zinvol is om de rente van hypotheekverstrekker X die meneer betaald heeft, waarvan ik uitdrukkelijk heb aangegeven dat ik niet wilde dat hij ging verrekenen en dat ik dat zelf wilde betalen, terug te vorderen en ik heb daarom op het overzicht deze bedragen ook op mijn tegoed in mindering gebracht. De beleggingshypotheek is een constructie bedacht en opgezet en beheerd door onze accountant. In snelle bewoording is het zo dat er een hoge rente op de tegoeden van De beleggingshypotheek wordt uitgekeerd en daar tegenover staat dat er ook erg hoge rente voor de hypotheek gerekend wordt. Dit alles is opgezet om maximaal fiscaal voordeel te kunnen behalen. De hypotheekrente van de beleggingshypotheek (80080) wordt verrekend met de spaarrente van de

beleggingshypotheek (70080). Er worden vanaf geen enkele bankrekening kosten voor de hypotheek van de beleggingshypotheek voldaan, vandaar dat meneer ook geen betaalbewijs kan overleggen. Hij houdt deze bedragen in op de alimentatie, terwijl hij ze niet betaalt, dit is dus volkomen onterecht. Ik vind dan ook dat de bewijslast hier omgekeerd wordt, ik zou dit niet aan moeten leveren, maar meneer moet dit doen. Meneer verrekenende rentebedragen, terwijl deze nog helemaal niet bekend waren, dit kunt u opmaken uit de verrekeningen die hij gedaan heeft en de correctie die hij achteraf in oktober weer gedaan heeft. De rente van de beleggingshypotheek wordt jaarlijks verrekend en niet maandelijks zoals u in de geaccentueerde regel onderaan het afschrift kunt zien. Dit hele vermogensverhaal ligt nog in afwachting van een beslissing bij de rechtbank, en zal na de uitspraak rechtgetrokken worden door de accountant. Dat omvat meerdere onderdelen dan alleen de hypotheekrente."

Ze geeft aan dat hij inmiddels ook voor de maanden mei en september 2018 te weinig heeft betaald omdat hij woonlasten in mindering bracht. Volgens haar gaat het voor een deel om waterschapslasten, maar die heeft zij zelf betaald. Bij haar brief zitten 5 bijlagen: 1) overzicht van afgeschreven en bijgeschreven rente m.b.t. de beleggingshypotheek²⁶ 2) overzicht maandlasten hypotheek hypotheekverstrekker X en brief waaruit blijkt dat deze lasten aan het eind van de maand moeten worden betaald 3) uittreksels van de bank waarop te zien zijn dat in 2016, 2017 en 2018 waterschapslasten zijn afgeschreven en waaruit blijkt welke alimentatiebedragen aan haar zijn overgemaakt 4) de bijsluiters van het LBIO waarin staat dat "verrekeningen met eventuele vorderingen op u zijn ook niet toegestaan, behalve als u het LBIO schriftelijk, gedateerde en ondertekend, bevestigt hiermee wel akkoord te gaan". 5) een Excel-bestand waarin verzoekster per maand onder meer heeft aangegeven wat ze had moeten ontvangen en wat ze heeft ontvangen.

20 en 26 november 2018: LBIO schrijft de alimentatieplichtige opnieuw aan

28 november 2018: bericht van de alimentatieplichtige aan het LBIO

Hij schrijft dat hij de volgende posten in mindering heeft gebracht op de alimentatie:

- hypotheeklasten
- overige lasten zijnde OZB en waterschapslasten
- OZB lasten van de verhuurde tweede woning (gezamenlijk pand); het bedrag is de OZB aanslag € 303,43 gedeeld door 2 zijnde € 151,70.

Volgens hem is de hypotheekrente, anders dan zij stelt, niet door de vrouw betaald. Hij voegt daaraan toe dat de tegoeden bij de beleggingshypotheek volledig of bijna volledig door hem zijn gevoed omdat zijn ex-vrouw geen inkomen heeft gehad.

Hij schrijft ook dat volgens hem na de rechtszaak van augustus 2017 in een mondeling overleg met de advocaten is afgesproken dat de woonlasten eerst door de man betaald zouden worden en in mindering op de alimentatie zouden worden gebracht. Dit om de hypotheekverstrekkers eerst in te kunnen lichten over de wijziging van de betaling van de woonlasten naar de vrouw.

Daarna zijn beide partijen nog meerdere malen in de gelegenheid gesteld op elkaars standpunten te reageren.

5 februari 2019: brief LBIO aan verzoekster

De alimentatiegerechtigde dient de vordering tot overname van de inning op grond van art. 1:408 voldoende aannemelijk te maken. De alimentatieplichtige heeft meegedeeld dat hypotheeklasten en overige lasten (OZB en waterschapslasten) door hem in mindering zijn gebracht op alimentatie. Er is OZB in mindering gebracht ten behoeve van het gezamenlijk pand á € 151,70. De tegoeden bij de beleggingshypotheek zijn (bijna) volledig door ex gevoed. De zaak ligt onder de rechter. De tegoeden en/of schulden worden hier onderzocht. De partneralimentatie kan verrekend worden mits rekening gehouden wordt met de beslagvrije voet. Is er inmiddels een uitspraak van de rechtbank over de gestelde vorderingen?

²⁶ Dit is hetzelfde overzicht als dat de alimentatieplichtige bij zijn bericht van 19 maart 2018 toezond aan het LBIO.

10 februari 2019: verzoekster dient haar klacht in bij het LBIO

Verzoekster begrijpt niet hoe LBIO kon concluderen dat zij niet aannemelijk heeft kunnen maken dat meneer tekort geschoten is. Verzoekster geeft een berekening waaruit volgens haar blijkt dat zij in september, oktober en november 2017 veel te weinig partneralimentatie heeft ontvangen. Ze wijst op art. 1:408, vierde lid, BW en op art. 6:127, tweede en derde lid, BW. Volgens haar heeft haar ex niet eens een vordering op haar, laat staan dat hij mag verrekenen. Ze herhaalt ook haar standpunt dat er niet verrekend mag worden. Haar ex heeft bedragen in mindering gebracht die hij niet heeft betaald. In hun hypotheekconstructie wordt geen hypotheekrente betaald omdat deze telkens wordt verrekend met de ontvangen rente.

Verzoekster geeft ook opnieuw aan dat haar ex-partner ten onrechte kosten van de tweede woning in mindering brengt. Ze heeft een afzonderlijke procedure moeten voeren omdat haar ex-partner haar geen huuropbrengsten van dit pand betaalde. Ze ontvangt inmiddels niet de helft van de huuropbrengst maar een deel waar 35% aan kosten voor die woning op in mindering is gebracht. De kosten voor dit pand worden dus via die weg verrekend. Hij heeft dus voor die kosten geen vordering op haar. Ze wil het vonnis hierover wel opsturen, maar ze denkt dat dit niet nodig is voor haar verzoek. Verzoekster geeft aan een klacht te willen indienen bij de directeur.

21 februari 2019: brief van alimentatieplichtige aan LBIO

De alimentatieplichtige geeft aan de rentes van de maanden september, oktober en november 2017 te moeten nazoeken. Hij heeft in die periode van zijn boekhouder de bedragen doorgekregen die hij voor de woonlasten in mindering moest brengen. "Zoals reeds aangegeven zal de rechter een uitspraak doen over eventuele tegoeden. Deze worden dan verrekend vanaf scheidingsdatum met wettelijke rentes. Dus ook hier heeft mevr. geen recht om aanspraak te maken op zomaar de helft van het tegoed."²⁷

Voorts gaat de alimentatieplichtige in deze brief in op de kwestie van de tweede woning, de huuropbrengsten en de kosten.

12 april 2019: klachtafhandelingsbrief LBIO aan verzoekster

Het LBIO reageert (met excuses voor de late reactie) op de klacht van verzoekster. Naar aanleiding van haar incassoverzoek heeft het LBIO de ex aangeschreven. Volgens de ex was er na de procedure in augustus 2017 onderling door de advocaten afgesproken dat de woonlasten eerst door de man betaald zouden worden en in mindering op het alimentatiebedrag zouden worden gebracht. Dit om eerst de hypotheekverstrekkers te kunnen inlichten over de wijziging van de betaling van de woonlasten door verzoekster. De ex had bewijzen van de betalingen toegevoegd. Verzoekster gaf aan hier anders tegenaan te kijken. Sindsdien hebben beide partijen contact gehad met het LBIO inzake hun standpunt. Helaas werd de zaak er nog niet duidelijker op. Derhalve besloot het LBIO tot sluiting van het dossier over te gaan in oktober 2018. Aangezien verzoekster het er nog steeds niet mee eens was heeft de juriste van het LBIO het standpunt in het schrijven van 5 februari 2019 toegelicht. Het LBIO had alleen overzichten ontvangen maar geen betaalbewijzen. De zaak lag onder de rechter. In deze uitspraak zouden tegoeden en/of schulden aan beide partijen toegewezen nader worden onderzocht. "Mijn bureau wacht deze uitspraak dan ook af."

18 april 2019: mailbericht verzoekster aan LBIO

Verzoekster geeft aan dat zij niet tevreden is met de wijze waarop het LBIO haar klacht heeft behandeld. Zij is van mening dat het LBIO ten onrechte geen onderzoek heeft gedaan naar haar klacht. Volgens verzoekster heeft het LBIO zonder enig bewijs de stellingen van haar ex-partner gevolgd. Anders dan het LBIO is verzoekster van mening dat zij wel betaalbewijzen heeft opgestuurd van de hypotheekrente. Zij erkent dat haar zaak niet alledaags is, en dat zij geen bankafschriften heeft gestuurd, maar de betaaloverzichten van de hypotheekverstrekker vormen volgens haar wel degelijk bewijs van betaling. Ook met betrekking tot de onroerend zaak belasting van een gezamenlijk pand en met betrekking tot de

²⁷ Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is uit niets gebleken dat verzoekster tegenover het LBIO aanspraak probeerde te maken op de helft van het tegoed uit de beleggingshypotheek. De discussie over de vraag wie recht heeft op dat tegoed, wordt wel gevoerd tegenover de rechter in de procedure over de afwikkeling van de huwelijksvoorwaarden.

beleggingshypotheek tegoeden is volgens verzoekster zonder meer de stelling van haar ex-partner gevolgd in plaats van die van haar. Verzoekster heeft aan het LBIO een versimpeld overzicht toegezonden waaruit volgens haar blijkt dat ook buiten de discussiepunten nog een flinke achterstand is in de alimentatiebetalingen. Deze stelling is zonder nader overleg en zonder nadere stukken op te vragen aan de kant geschoven.

18 april 2019: LBIO bevestigt per mail van 18 april 2019 de ontvangst van het bericht van verzoekster.

7 juni 2019: brief LBIO aan verzoekster

"Naar ik uit uw schrijven van 18 april jl. begrijp bent u niet tevreden over de klachtafhandeling. In het schrijven van 12 april jl. is aangegeven welke weg u zou kunnen bewandelen in dit geval. In het schrijven is immers vermeld: Indien u naar aanleiding van deze brief van mening blijft dat mijn bureau u tekort doet, dan kunt u daarover in principe binnen één jaar na dagtekening van deze brief klagen bij de Nationale ombudsman, postbus 93122, 2509 AC, 's-Gravenhage. U kunt ook telefonisch contact opnemen met de Nationale ombudsman op het gratis telefoonnummer 0800-3355555.

Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd."

17 oktober 2019: verzoekster dient haar klacht in bij de Nationale ombudsman.

Bijlage 3: Bewijsstukken

Aan het LBIO toegezonden door de alimentatiegerechtigde:

- Leningoverzichten van hypotheekverstrekker X m.b.t. de echtelijke woning waaruit het bedrag van de hypotheekrente van augustus, september en november 2017 blijkt, en waaruit blijkt dat deze hypotheekrente *achteraf* moet worden betaald.
- Hypotheekoverzicht van het beleggingsfonds over het jaar 2017 waaruit blijkt dat de totale ontvangen rente over dit jaar hoger is dan de totaal in dit jaar in rekening gebrachte rente.
- Overzicht van de door het beleggingsfonds per maand in rekening gebrachte rente tot en met september 2017 (de rentebedragen schommelden tussen de € 900 en € 1000 euro per maand).
- Een serie uittreksels van bankafschriften (verkregen via "uitgebreid zoeken") ter zake van de van haar ex-partner ontvangen alimentatiebedragen over de maanden augustus 2017 tot en met september 2018; echter: er staan op deze uittreksels geen gegevens waaruit kan worden opgemaakt wie de gerechtigde van deze bankrekening is. Uit de uittreksels blijkt dat de ex-partner voor september, oktober en november 2017 en voor mei en september 2018 bedragen in mindering heeft gebracht op de alimentatie. De bedragen komen overeen met de gegevens die de alimentatieplichtige bij het LBIO heeft aangeleverd over de overgemaakte bedragen aan partneralimentatie.
- Een serie uittreksels van bankafschriften (verkregen via "uitgebreid zoeken") waaruit blijkt dat de volgende bedragen zijn overgemaakt: in 2016 € 218,71; in 2017 € 212,58; in 2018 € 207,59 met als kenmerk GBLT; echter: ook op deze uittreksels staan geen gegevens waaruit kan worden opgemaakt wie de gerechtigde van deze bankrekening is; ook het bankrekeningnummer van de ontvanger is er niet op te zien.
- Brief van de advocaat van verzoekster van 20 april 2018 waarin de door de ex-partner beweerde mondelinge afspraak (dat hij de hypotheeklasten zou betalen en in mindering zou brengen op de alimentatie) wordt ontkend.

Aan het LBIO toegezonden door de alimentatieplichtige:²⁸

Bericht van de alimentatieplichtige aan het LBIO van 28 november 2018 waarin hij schrijft dat hij de volgende posten in mindering heeft gebracht op de alimentatie:

- hypotheeklasten
- overige lasten zijnde OZB en waterschapslasten
- OZB lasten van de verhuurde tweede woning (gezamenlijk pand); het bedrag is de ozb aanslag € 303,43 gedeeld door 2 zijnde € 151,70.

Hij schrijft dat de hypotheekrente, anders dan zij stelt, niet door de vrouw is betaald. Hij voegt daaraan toe dat de tegoeden bij het beleggingsfonds volledig of bijna volledig door hem zijn gevoed omdat zijn ex-vrouw geen inkomen heeft gehad.

Hij schrijft in dit bericht ook dat volgens hem na de rechtszaak van augustus 2017 in een mondeling overleg met de advocaten is afgesproken dat de woonlasten eerst door de man betaald zouden worden en in mindering op de alimentatie zouden worden gebracht. Dit om de hypotheekverstrekkers eerst in te kunnen lichten over de wijziging van de betaling van de woonlasten naar de vrouw.

Ter onderbouwing van zijn standpunt omtrent de door hem gedragen woonlasten stuurt hij de volgende stukken aan het LBIO:

- Bankafschrift waaruit blijkt dat hij in augustus, september en oktober € 656,25 en in november € 675 heeft overgemaakt naar hypotheekverstrekker X. De overmakingen zijn niet voorzien van een omschrijving.

²⁸ Bij de in deze paragraaf vermelde bedragen is van belang te melden dat de alimentatieplichtige de partneralimentatie en de kinderalimentatie tegelijk in één bedrag overmaakte. De kinderalimentatie bedroeg (op grond van de beschikking van 5 april 2017) in de maanden september tot en met november 2017 € 725 per kind per maand. Het ging om twee kinderen, dus het totale bedrag aan kinderalimentatie bedroeg € 1450 per maand.

Deze bankafschriften tonen aan dat de alimentatieplichtige maandelijks € 650 á € 675 overmaakte naar hypotheekverstrekker X. De bedragen komen overeen met de informatie over de hypotheekrente van hypotheekverstrekker X die verzoekster had toegezonden.

- Bankafschrift van 29 juni 2017: er is aan verzoekster € 4.150 betaald met omschrijving 'alimentatie juli'. Handgeschreven is op het afschrift vermeld dat dit € 25 teveel was.
- Bankafschrift van 28 juli 2017: er is aan verzoekster € 4.100 betaald met omschrijving 'augustus minus € 25 teveel juli'.
- Bankafschrift van 31 augustus 2017: er is aan verzoekster € 2.173 betaald met omschrijving 'september 2017 alimentatie minus woonlasten'.
- Bankafschrift van 28 september 2017: er is aan verzoekster € 2.173 betaald met omschrijving 'oktober 2017'.
- Bankafschrift van 29 oktober 2017: er is aan verzoekster € 584,62 betaald met als omschrijving 'teveel ingehouden woonlasten maanden sept en okt.'
- Bankafschrift van 29 oktober 2017: er is aan verzoekster € 2475,04 betaald met als omschrijving 'november 4125 minus 1649,96'
- Bankafschrift van 30 november 2017: er is aan verzoekster € 4.580 betaald met als omschrijving 'december 2017'
- Bankafschrift van 28 december 2017: er is aan verzoekster € 4.684,70 betaald met als omschrijving 'januari 2018 incl. index'.
- De bankafschriften van eind januari en eind februari vermelden hetzelfde bedrag als dat van eind december.

Uit bovenvermelde bankafschriften blijkt dat de alimentatieplichtige voor de maanden september tot en met november 2017 maandelijks € 1.649 aan woonlasten in mindering bracht op de alimentatie. Alleen van de betalingen aan hypotheekverstrekker X stuurde de alimentatieplichtige bankafschriften mee waaruit blijkt dat hij deze bedragen daadwerkelijk heeft betaald.

- Twee overzichten van het beleggingsfonds inzake de in 2017 afgeschreven en bijgeschreven (hypotheek)rente. Het gaat om dezelfde overzichten als die verzoekster naar het LBIO stuurde. Uit deze overzichten blijkt dat het tegoed bij het beleggingsfonds in de loop van 2017 iets is toegenomen en dat de openstaande hypotheekschuld gelijk is gebleven. Ook blijkt uit deze overzichten dat de uit de tegoeden ontvangen rente in 2017 iets hoger was dan de in rekening gebrachte rente.
- Een door het beleggingsfonds op 5 oktober 2017 gemaald overzicht van maandelijksse rente op de beleggingsrekening. Het gaat om wisselende bedragen van rond de € 950 per maand. Er staat niet bij of het gaat om ontvangen of betaalde rente. Handgeschreven zijn daarbij opgeteld de in augustus, september, oktober en november aan hypotheekverstrekker X betaalde rentebedragen. Daaruit valt af te leiden dat de schrijver (vermoedelijk de boekhouder van de alimentatieplichtige) de bedragen ziet als door de alimentatieplichtige betaalde hypotheekrente. Daarnaast is handgeschreven toegevoegd het bedrag dat de alimentatieplichtige maandelijks als woonlasten in mindering heeft gebracht op de alimentatie: € 1.951,91. Volgens deze berekening zou in oktober en november 2017 iets teveel zijn ingehouden aan woonlasten, voor deze twee maanden tezamen een bedrag van € 584,62. Dit bedrag heeft de ex-partner eind oktober aan verzoekster overgemaakt.

Bijlage 4: Achtergrond

Artikel 1:408 Burgerlijk wetboek

1. Een uitkering tot voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding of tot voorziening in de kosten van levensonderhoud en studie, waarvan het bedrag in een rechterlijke beslissing, daaronder begrepen de beslissing op grond van artikel 822, eerste lid, onder c, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, is vastgelegd, wordt ten behoeve van de minderjarige aan de ouder die het kind verzorgt en opvoedt of aan de voogd onderscheidenlijk aan de meerderjarige betaald.
2. Op verzoek van een gerechtigde als bedoeld in het eerste lid, van een onderhoudsplichtige dan wel op gezamenlijk verzoek van een gerechtigde en onderhoudsplichtige neemt het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen de invordering van de onderhoudsgelden op zich. De executoriale titel wordt daartoe door de onderhoudsgerechtigde in handen gesteld van dit Bureau. De overhandiging daarvan machtigt het Bureau tot het doen van de invordering, zo nodig door middel van executie.
3. Kosten van invordering door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen worden verhaald op de onderhoudsplichtige, onverminderd de kosten van gerechtelijke vervolging en executie. Het verhaal van kosten vindt plaats door wijziging van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels.
4. Tot invordering op verzoek van een onderhoudsgerechtigde wordt slechts overgegaan, indien de gerechtigde ter gelegenheid van de indiening van het verzoek aannemelijk heeft gemaakt dat binnen ten hoogste zes maanden voorafgaande aan de indiening van het verzoek de onderhoudsplichtige ten aanzien van ten minste één periodieke betaling tekort is geschoten in zijn verplichtingen. In deze gevallen geschiedt de invordering van bedragen die verschuldigd zijn vanaf een tijdstip van ten hoogste zes maanden voorafgaande aan de indiening van het verzoek.
5. Alvorens tot invordering met verhaal van kosten over te gaan wordt de onderhoudsplichtige bij brief met bericht van ontvangst in kennis gesteld van het voornemen daartoe en de reden daarvoor, alsmede van het bedrag inclusief de kosten van invordering. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen wordt bevoegd tot invordering over te gaan op de veertiende dag na de verzending van de brief.
6. De invordering die op verzoek van de onderhoudsgerechtigde geschiedt, eindigt slechts, indien gedurende ten minste een half jaar regelmatig is betaald aan het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen en er geen bedragen meer verschuldigd zijn als bedoeld in het vierde lid, tweede volzin. De termijn van een half jaar wordt telkens verdubbeld, indien een voorgaande termijn van invordering ook op verzoek van de onderhoudsgerechtigde was aangevangen.
7. Een invordering die geldt op het tijdstip van het meerderjarig worden van het kind, wordt ten behoeve van de meerderjarige voortgezet, tenzij deze op zijn verzoek wordt beëindigd.
8. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel betreffende de betaling van de kosten van verzorging en opvoeding of levensonderhoud en studie geschiedt met inachtneming van de wijziging, bedoeld in het derde lid.
9. Invorderingen die tien jaren nadat de minderjarige de leeftijd van een en twintig jaren heeft bereikt, nog niet door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen zijn verwezenlijkt, mogen worden beëindigd. De onderhoudsgerechtigde wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.
10. Een betaling door de onderhoudsplichtige strekt in de eerste plaats in mindering van de kosten, bedoeld in het derde lid, vervolgens in mindering van eventueel verschenen rente en ten slotte in mindering van de verschuldigde onderhoudsgelden en de eventueel lopende rente.
11. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen draagt zorg, dat de gelden die ten behoeve van het onderhoud van minderjarigen worden uitgekeerd, aan de daarop rechthebbenden worden uitbetaald.
12. Artikel 243, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
13. Met uitzondering van de leden 1, 7 en 11, is dit artikel van overeenkomstige toepassing op de ten behoeve van een echtgenoot of geregistreerd partner bij rechterlijke uitspraak vastgestelde uitkering tot levensonderhoud, daaronder begrepen de beschikking inzake een voorlopige voorziening betreffende een uitkering tot levensonderhoud, met dien verstande dat invorderingen die tien jaar na de indiening van

het verzoek om invordering nog niet zijn verwezenlijkt door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen, mogen worden beëindigd.

Artikel 6:38 Burgerlijk wetboek

Indien geen tijd voor de nakoming is bepaald, kan de verbintenis terstond worden nagekomen en kan terstond nakoming worden gevorderd.

Artikel 6:127 Burgerlijk wetboek

1. Wanneer een schuldenaar die de bevoegdheid tot verrekening heeft, aan zijn schuldeiser verklaart dat hij zijn schuld met een vordering verrekent, gaan beide verbintenissen tot hun gemeenschappelijk beloop teniet.
2. Een schuldenaar heeft de bevoegdheid tot verrekening, wanneer hij een prestatie te vorderen heeft die beantwoordt aan zijn schuld jegens dezelfde wederpartij en hij bevoegd is zowel tot betaling van de schuld als tot het afdwingen van de betaling van de vordering.
3. De bevoegdheid tot verrekening bestaat niet ten aanzien van een vordering en een schuld die in van elkaar gescheiden vermogens vallen.

Artikel 6:203 Burgerlijk wetboek

1. Degene die een ander zonder rechtsgrond een goed heeft gegeven, is gerechtigd dit van de ontvanger als onverschuldigd betaald terug te vorderen.
2. Betreft de onverschuldigde betaling een geldsom, dan strekt de vordering tot teruggave van een gelijk bedrag.
3. Degene die zonder rechtsgrond een prestatie van andere aard heeft verricht, heeft eveneens jegens de ontvanger recht op ongedaanmaking daarvan.